

BESLISVOORSTEL RAAD LAREN

Besluitvormend orgaan

Gemeente Laren – Gemeenteraad

Gemeentecode

Laren.

Onderwerp

Voorgenomen besluit inzake garantstelling Tomingroep GR aan Tomingroep BV.

Portefeuillehouder

Groot, F.K. de

Korte inhoud

Het Algemeen Bestuur (AB) van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Tomingroep heeft op 26 januari 2026 besloten de intentie uit te spreken om een garantstelling af te geven aan Tomingroep BV. Aanleiding is de kwetsbare financiële positie van Tomingroep BV, waardoor zonder aanvullende maatregelen risico's ontstaan voor de liquiditeit en continuïteit van de organisatie.

Besluiten

1. Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Tomingroep artikel 13 lid 9 een positieve zienswijze vast te stellen ten aanzien van:
 - a. Het voorgenomen besluit van het AB van de GR Tomingroep dat voorziet in een garantstelling conform bijlage 1.
 - b. De verdere aanpak van het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Tomingroep zoals weergegeven in bijlage 1 betreffende een begrotings-wijziging 2026 en de uitvoering van de garantiestelling.

Aanleiding voorstel

Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Tomingroep heeft op 26 januari 2026 het voorgenomen besluit genomen om garantstellingen te verlenen aan Tomingroep BV voor de jaren 2026 en 2027, tot een totaalbedrag van € 15,2 miljoen. Aanleiding is de kwetsbare financiële positie van Tomingroep BV en de noodzaak om de continuïteit van de organisatie in de transitiefase te borgen.

Met dit raadsvoorstel volgen wij, na juridisch advies, niet de in bijlage 1 beschreven besluitvormingsroute. Een specifiek mandaatbesluit van het college achten wij niet noodzakelijk gezien de bevoegdheid van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Tomingroep. De gemeenteraad wordt conform de reguliere procedure (conform artikel 13, negende lid, van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Tomingroep) in de gelegenheid gesteld een zienswijze vast te stellen op de inhoud van het voorgenomen besluit van het Algemeen Bestuur zoals opgenomen in het punten a. tot en met f en de daarop volgende toelichtende paragrafen en deze middels een zienswijzebrief aan het Algemeen Bestuur kenbaar te maken.

De gemeenten Almere en de gemeenten van Gooi- en Vechtstreek nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling Tomingroep. Tomingroep BV organiseert binnen deze structuur werkplekken voor kwetsbare doelgroepen, waaronder WSW- en Participatiewetdoelgroepen. De financiële positie van Tomingroep BV staat al meerdere jaren onder druk. Tot en met 2023 konden negatieve resultaten worden opgevangen binnen het eigen vermogen van de BV. Sinds 2024 is sprake van structurele exploitatiebijdragen vanuit het werkvoorzieningsschap, omdat het eigen vermogen van de BV ontoereikend is geworden.

In aanloop naar het afronden van de jaarrekening 2024, deponeren met een goedkeurende accountantsverklaring, is vastgesteld dat de continuïteitsveronderstelling van Tomingroep BV zonder aanvullende zekerheden onvoldoende kan worden onderbouwd. Het Algemeen Bestuur van de GR Tomingroep heeft daarom op 26 januari 2026 de intentie uitgesproken een garantstelling van € 15,2 miljoen af te geven. Het AB vraagt de raden van de afzonderlijke gemeenten om een zienswijze voor deze voorgenomen besluitvorming.

Dit gaat over het afgeven van garantstellingen aan Tomingroep BV voor de jaren 2026 en 2027, elk ter hoogte van maximaal € 7,6 miljoen. Gezien de mogelijke financiële doorwerking voor gemeenten vraagt het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Tomingroep de colleges van gemeenten om een mandaat voor het afgeven van deze garantstellingen met een zienswijzeprocedure richting de raden conform artikel 13 lid 9 van de GR Tomingroep.

Met het afgeven van een positieve zienswijze wordt bijgedragen aan het waarborgen van de continuïteit van Tomingroep BV gedurende de transitieperiode (2026 en 2027) naar twee nieuwe sociale ontwikkelbedrijven in Almere en de Gooi- en Vechtstreek. De garantstelling biedt de noodzakelijke financiële zekerheid om betalingsproblemen te voorkomen, de jaarrekening 2024 met een continuïteitsverklaring vast te kunnen stellen en de dienstverlening aan inwoners voort te zetten. Tevens wordt hiermee bestuurlijke rust en handelingsperspectief gecreëerd voor het lopende transitie- en besluitvormingstraject over de toekomstige inrichting van werk en participatie.

Doel

Bijgedragen aan het waarborgen van de continuïteit van Tomingroep BV gedurende de transitieperiode (2026 en 2027) naar twee nieuwe sociale ontwikkelbedrijven in Almere en de Gooi en Vechtstreek.

Toelichting besluit (argumenten)

1.1 Zonder aanvullende zekerheden kan de Tomingroep BV op korte termijn in acute betaalproblemen komen te verkeren en kan de continuïteitsveronderstelling onvoldoende worden onderbouwd.

De Tomingroep BV boekt al enige jaren een negatief financieel resultaat. Tot en met 2023 was de BV in staat om dit negatieve financiële resultaat op te vangen vanuit het eigen vermogen. Om het eigen vermogen in de BV op peil te houden, is met ingang van 2024 besloten tot een exploitatiebijdrage vanuit het werkvoorzieningsschap. Dit was en is nodig om te voorkomen dat de deelneming in de BV vanuit de GR moet worden afgeboekt (eenmalige verliespost). Sindsdien is het eigen vermogen van de BV verder afgenomen, waardoor structurele exploitatiebijdragen noodzakelijk zijn geworden en de financiële ruimte binnen de GR zelf steeds beperkter wordt. In de aanloop naar de vaststelling van de jaarrekening 2024 is geconstateerd dat:

- de financiële positie van Tomingroep BV kwetsbaar is;
- zonder aanvullende zekerheden, Tomingroep BV op korte termijn in acute betaalproblemen kan komen te verkeren;

Op basis van deze constatering is geconcludeerd dat de continuïteitsveronderstelling onvoldoende kan worden onderbouwd. Er zijn aanvullende zekerheden nodig om alsnog tot een onderbouwing te komen die afdoende is. Daarom is besloten om de jaarrekening 2024 van de BV voorlopig te deponeren. Met dit voorstel beoogt het AB middels garantstellingen voor de jaren 2026 (€ 7,6 miljoen) en 2027 (€ 7,6 miljoen) de BV van aanvullende zekerheden te voorzien. Daarnaast is het, als gevolg van tegenvallende resultaten van de BV in 2025 en slechtere verwachte resultaten in 2026, noodzakelijk de exploitatiebijdrage met respectievelijk € 3,5 en € 2,6 miljoen te verhogen middels dit voorstel.

1.2 Rust en continuïteit voor organisatie en medewerkers

Met de garantstelling wordt de continuïteit van Tomingroep BV geborgd en wordt duidelijkheid geboden aan de mensen die daar dagelijks werken. Het gaat daarbij om alle lagen van de organisatie: van directie en staf tot begeleiding, uitvoerende teams en de doelgroepmedewerkers zelf. In een periode van financiële kwetsbaarheid en organisatorische transitie is het van belang dat medewerkers kunnen rekenen op stabiliteit en perspectief. Deze zekerheid creëert de rust die nodig is om de dienstverlening zorgvuldig voort te zetten en de organisatie professioneel door de transitiefase te loodsen.

1.3 Zekerheid voor opdrachtgevers en samenwerkingspartners

De garantstelling draagt bij aan vertrouwen bij opdrachtgevers, samenwerkingspartners en financiers van Tomingroep BV. Door de geboden financiële zekerheid kan de continuïteitsveronderstelling door de accountant worden onderbouwd. Dit biedt rust en duidelijkheid voor partijen die met Tomingroep samenwerken en afhankelijk zijn van een stabiele uitvoeringsorganisatie. Die externe rust werkt door naar de organisatie zelf en ondersteunt een stabiele voortzetting van de uitvoering van de publieke taak.

1.4 Financiële rust creëren om de transitie zorgvuldig vorm te geven

De garantstelling fungeert als een tijdelijk en voorwaardelijk instrument om financiële rust te creëren in de transitiefase. Deze rust is noodzakelijk zodat gemeenten binnen het Programma Regie en Transitie (PRT) hun aandacht kunnen richten op de opbouw van nieuwe sociaal ontwikkelbedrijven en de voorbereiding van de overdracht per 1 januari 2028. Door de continuïteit van Tomingroep BV op korte termijn te borgen, wordt voorkomen dat financiële onzekerheid het transitieproces onder druk zet.

Kanttekeningen

Voorwaarden bij verlenen garantie

De garantstelling wordt verleend onder expliciete voorwaarden die zijn vastgelegd in het voorgenomen besluit van het Algemeen bestuur en nader worden uitgewerkt in een addendum op de samenwerkingsovereenkomst tussen het werkvoorzieningsschap en Tomingroep BV. Deze voorwaarden zijn erop gericht om de continuïteit van de organisatie te borgen én tegelijkertijd aanvullende grip te organiseren op de bedrijfsvoering gedurende de transitiefase richting 1 januari 2028.

Concreet betekent dit dat de garantstelling wordt gekoppeld aan een aantal inhoudelijke en tijdgebonden afspraken. Zo is bepaald dat de directie en Raad van Commissarissen van Tomingroep BV binnen twee weken na het uitspreken van de intentie door het Algemeen Bestuur om de garantstelling onder voorwaarden af te geven, een uitgewerkte en onderbouwde begroting voor 2026 aanleveren zodat het Algemeen bestuur tijdig inzicht heeft in de financiële uitgangspunten voor het lopende jaar. Na de intentie uitspraak van 26 januari 2026 is de deadline hiervoor 9 februari 2026. Deze begroting is inmiddels ontvangen. Daarnaast wordt de begroting voor 2027 gelijktijdig met de begroting van het werkvoorzieningsschap aangeboden, zodat samenhangende besluitvorming mogelijk is.

Verder wordt binnen zes weken een plan aangeleverd dat is gericht op het optimaliseren van het operationeel resultaat in 2026 en 2027. In dit plan wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze Tomingroep BV doelmatiger gaat functioneren en welke maatregelen worden genomen om de financiële positie te verbeteren. Bij de totstandkoming van dit plan wordt gebruikgemaakt van beschikbare analyses en onderzoeken, waaronder het greenfield-onderzoek en eerdere externe doorlichtingen.

Tot slot wordt de bestaande samenwerkingsovereenkomst tussen het werkvoorzieningsschap en Tomingroep BV herzien en aangevuld voor de duur van de transitie. In het addendum worden afspraken vastgelegd over governance, sturing en informatievoorziening, mede in het licht van de voorbereiding van de overdracht van

taken per 1 januari 2028. Door deze voorwaarden expliciet te verbinden aan de garantstelling wordt geborgd dat deze niet losstaat van de bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling van Tomingroep BV, maar onderdeel vormt van een samenhangende aanpak in de transitiefase.

Alternatieven

Het AB van de GR Tomingroep heeft het voornemen de vereiste zekerheid voor het voortbestaan van Tomingroep BV tijdens de transitiefase in de jaren 2026 en 2027 te organiseren via de voorgestelde garantstelling door de GR. Indien gemeenten zich niet kunnen vinden in de aanpak van het AB van de GR Tomingroep, zal het GR bestuur mogelijk niet tot een definitief besluit kunnen komen. Dat zal leiden tot vertraging en mogelijk grote gevolgen voor de continuïteit van Tomingroep BV op korte termijn.

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Vastgesteld wettelijk- en beleidskader

Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Tomingroep.
Financiële verordening Tomin
WGR

Relatie BEL-gemeenten en BEL Combinatie

De gemeenten Blaricum, Eemnes, Laren maken, samen met de overige regiogemeenten en de gemeente Almere, deel uit van de Gemeenschappelijke Regeling Tomingroep. Dit voorstel wordt aangeboden aan de colleges en raden van de BEL-gemeenten.

Financiën

Deze besluitvorming heeft geen directe financiële consequenties voor de gemeentelijke begroting. De zienswijze ziet op een garantstelling van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Tomingroep aan Tomingroep BV en betreft nadrukkelijk geen garantstelling vanuit de gemeente Laren. De financiële verplichting ligt bij het werkvoorzieningsschap; de gemeente wordt met dit besluit niet rechtstreeks aangesproken op het leveren van middelen.

Wel is de verwachting dat het werkvoorzieningsschap, bij een ongewijzigde financiële situatie, in 2026 en/of 2027 niet over voldoende liquiditeit zal beschikken om de exploitatiebijdrage en overige verplichtingen richting Tomingroep BV volledig na te komen. In dat geval kan de aanvullingsverplichting voor gemeenten in werking treden, zoals vastgelegd in artikel 23 van de Gemeenschappelijke Regeling. Dit artikel bepaalt dat deelnemende gemeenten ervoor zorgdragen dat de GR te allen tijde over voldoende middelen beschikt en dat het algemeen bestuur, indien subsidies en opbrengsten ontoereikend zijn, een aanvullende gemeentelijke bijdrage kan vaststellen.

Uit de meerjarenbegroting (zie tabel 1) blijkt dat eind 2025 nog circa € 8.6 miljoen aan eigen vermogen aanwezig is bij Tomingroep BV en het werkvoorzieningsschap gezamenlijk. Dit vermogen bestaat grotendeels uit gebouwen en bedrijfsmiddelen en is

daarmee niet of slechts beperkt liquide beschikbaar. Het algemeen bestuur zal in 2026 onderzoeken op welke wijze Tomingroep BV van voldoende liquiditeit kan worden voorzien. Daarbij worden verschillende opties verkend, zoals het benutten van mogelijke stille reserves in vastgoed. Gesprekken over de verkoop van panden, primair aan gemeenten voor de invulling van de nieuwe sociaal ontwikkelbedrijven die vanaf 1 januari 2028 van start gaan, lopen al enige tijd. Uit analyse van de jaarcijfers 2024 en de WOZ waarde van de panden blijkt dat de stille reserves mogelijk circa 7 miljoen euro bedragen. De panden staan namelijk in jaarrekening 2024 van het werkvoorzieningschap gewaardeerd voor 6,7 miljoen euro terwijl de WOZ waarde van de panden 13,7 miljoen euro is. Ook zijn er de opties van het aantrekken van leningen bij gemeenten en het verhogen van bijdragen aan Tomingroep. De exacte omvang en vorm van eventuele verkoop van gebouwen, leningen of aanvullende bijdragen is op dit moment nog niet goed in te schatten en zal via afzonderlijke besluitvormingstrajecten aan colleges en raden van de gemeenten die het betreft voorgelegd. Daarnaast heeft het Algemeen Bestuur, zoals hiervoor bij de kanttekeningen vermeld, aan de garantstelling de voorwaarde verbonden dat Tomingroep BV een plan aanlevert dat is gericht op het optimaliseren van het operationeel resultaat in 2026 en 2027 met gebruik van beschikbare analyses en (externe) onderzoeken. Een eerste beeld van die onderzoeken levert een verbeterpotentieel voor het operationeel resultaat op van circa € 2 tot € 2,6 miljoen per jaar.

Uit de door Tomingroep opgestelde liquiditeitsprognose blijkt dat zonder aanvullende maatregelen eind 2027 een liquiditeitstekort ontstaat van circa € 6,5 miljoen. Indien dit tekort volledig bij de deelnemende gemeenten in rekening zou moeten worden gebracht, geldt de reguliere verdeelsleutel zoals vastgelegd in de GR. Voor de gemeente Laren betekent dit een mogelijk financieel gevolg van circa € 84.500.

Dit betreft een voorwaardelijk en onzeker risico op basis van de huidige inzichten. Of en in welke mate dit risico zich daadwerkelijk zal voordoen, is afhankelijk van het slagen van de hiervoor beschreven aanvullende maatregelen en externe ontwikkelingen in de transitieperiode 2026–2027. De financiële ontwikkelingen worden gemonitord binnen de reguliere P&C–cyclus. Op dit moment is geen sprake van een directe verplichting die leidt tot aanpassing van de begroting.

Op basis van FC 2025 + Concept Begroting BV 2026								
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Eigen vermogen BV per 1/1 (x 1 mln)	€ 18,3	€ 12,3	€ 11,6	€ 10,1	€ 6,5	€ 3,0	€ 2,5	€ 2,5
Resultaat BV	€ -6,0	€ -0,7	€ -1,2	€ -3,6	€ -6,5	€ -7,6	€ -7,1	€ -7,1
<i>Bandbreedte</i>						€ -0,5	€ -0,5	€ -0,5
Uittreding Weesp			€ -0,3					
Toevoeging vanuit Schap					€ 3,0	€ 7,1	€ 7,1	€ 7,1
<i>Bandbreedte</i>						€ 0,5	€ 0,5	€ 0,5
Eigen vermogen BV per 31/12 (x 1 mln)	€ 12,3	€ 11,6	€ 10,1	€ 6,5	€ 3,0	€ 2,5	€ 2,5	€ 2,5
Verlooptstaat eigen vermogen Werkvoorzieningschap Tomingroep								
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Eigen vermogen Schap per 1/1 (x 1 mln)	€ 1,9	€ 4,2	€ 5,5	€ 7,2	€ 10,4	€ 10,1	€ 6,1	€ 0,4
Resultaat Schap	€ 2,3	€ 1,3	€ 1,7	€ 3,2	€ 2,7	€ 3,6	€ 1,9	€ 1,9
Aanvulling eigen vermogen BV					€ -3,0	€ -7,6	€ -7,6	€ -7,6
Eigen vermogen Schap per 31/12 (x 1 mln)	€ 4,2	€ 5,5	€ 7,2	€ 10,4	€ 10,1	€ 6,1	€ 0,4	€ -5,3
<i>waarvan Algemene Reserve</i>	€ 1,9	€ 1,9	€ 1,9	€ 1,9	€ 1,9	€ 1,9	€ 0,4	€ -5,3
<i>waarvan Bestemmingsreserve (na res. toevoeging)</i>	€ 2,3	€ 3,6	€ 5,3	€ 8,5	€ 8,2	€ 4,2	€ -	€ -
Resultaat geconsolideerd	€ -	€ 0,6	€ 0,5	€ -0,4	€ -3,8	€ -4,0	€ -5,2	€ -5,2
<i>Bandbreedte</i>						€ -0,5	€ -0,5	€ -0,5

Tabel 1: Concept meerjarenbegroting Schap (=GR) en BV 14 januari 2026

Begrotingswijziging nodig?

Nee

Uitvoering

Na vaststelling van de zienswijzen door de gemeenteraden kan binnen het bestuur van de GR de besluitvorming worden afgerond.

Het dagelijks bestuur verzamelt de besluiten en zienswijzen van de deelnemende gemeenten en bereidt de verdere besluitvorming voor. Vervolgens wordt het onderwerp door het dagelijks bestuur geagendeerd voor behandeling in het Algemeen bestuur. Het Algemeen bestuur betreft de ingebrachte zienswijzen bij zijn afweging en neemt een definitief besluit over de garantstelling.

Na besluitvorming in het Algemeen bestuur stelt het dagelijks bestuur een bestuurlijke reactie op en informeert de deelnemende gemeenten over de uitkomst. Het Algemeen bestuur blijft daarna via de reguliere governance geïnformeerd over de financiële ontwikkeling van Tomingroep BV en de eventuele benutting van de garantstelling. Eventuele aanvullende besluiten met financiële gevolgen voor gemeenten worden separaat en via een eigen besluitvormingstraject voorgelegd.

Communicatie

De gemeenteraden worden via dit raadsvoorstel in de gelegenheid gesteld een zienswijze uit te brengen. De verdere communicatie richting colleges, raden en andere betrokken partijen verloopt via de reguliere bestuurlijke lijnen van de GR Tomingroep. Het raadsvoorstel is openbaar.

Bijlagen

Concept raadsbesluit

1. Voorgenomen besluit AB Tomingroep inzake garantstelling Tomingroep GR aan BV en zienswijzeroute
2. Zienswijzebrief Voorgenomen besluit inzake garantstelling Tomingroep GR aan Tomingroep BV

Registratiedatum

04 februari 2026